

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkesztő: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V. Üszök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Patria” r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: A ponty természetes tápláléka. (Folyt. és vége.) Dr. Unger Emil. — Pisztrángos tógazdaság nagybani üzemmel. (Folyt.) Dolján után (fs). — A magyar halászat szakirodalmá. (Folyt.) Dr. Vutskits György. — Irodalom. Könyvismertetés. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hivatalos árgyőzés. — Hirdetések.

A ponty természetes tápláléka.

Előadta Dr. Unger Emil, az Országos Halászati Egyesület folyó évi május hó 25-én tartott évi rendes közgyűlése után.

(Folyt. és vége.)

Még egy nagyon fontos különbség van a csípő szúnyogok és a jámbor szúnyogok életmódja között. Az előbbieknél ugyanis minden évben több generációjuk fejlődik. Melegben nagyon gyors lesz az átalakulás folyamata, a pete kikelése és a szárnyas rovar kirepülése között alig telik el egy-két hét. Ezzel ellentétben a Chironomidák fajai, a mennyire eddig tudhatjuk, sokkal több időt igényelnek fejlődésükre, sőt valószínű, hogy sok faj, vagy talán valamennyi, évenként csak egy generációt hoz létre. Nagyon valószínű az is, hogy a Chironomidák mindnyájan lárvaállapotban telelnek át, vagyis a vízben, a jég alatt várják be a tavaszt s szárnyas rovarok csak tavasszal és nyáron fejlődnek belőlük. Ezzel ellentétben az igazi, csípő szúnyogok, mint ismeretes, szárnyas rovarokként telelnek át fagytól védett helyeken; például pinczékben télen gyakran láthatunk szúnyogokat. Ez rendkívül fontos körülmény. Schiemenz szerint ugyanis a jámbor szúnyoglárva áttelelhetnek mindenütt, a hol a víz fenéig be nem fagy, sem teljesen ki nem szárad, de nem telelhetnek át tógazdaságok tavaiban, melyek télen szárazon állanak. Neresheimer ezt kétségbevonta, de bármiként is van, szerény véleményem szerint nagyon közelfekvő az a föltevés, mely szerint annak a régóta ismert és máig megoldatlan jelenségnek, hogy t. i. két egymás mellett fekvő, egyforma nagy, ugyanolyan talajú és vizű, egyenlően népesített, ugyanúgy kezelt és etetett tó közül az egyik jó, a másik rossz eredményt ad, a sok ismeretlen közül egyik oka az is lehet, hogy egyikbe Chironomidák tavasszal sok petét raktak, a másikat pedig elkerülték. Bizonyos, hogy az a tó, melyet e rovarok véletlenül,

vagy valamely ismeretlen okból elkerülnek, bármilyen alkalmas legyen is különben, sőt akármilyen helyesen trágyázzuk és gondozzuk is, nem nevelhet lárvákat s a pontyok legkedvesebb mindennapi kenyerüket nélkülözni kénytelenek benne.

Az is bizonyos, hogy a Chironomidák petéi nem nagyon alkalmasak arra, hogy a víz közvetítésével terjedjenek, mert a nőstények petecsomóikat kocsonyaszerű anyagba ágyazva rakják le a vízbe, mely kocsonyaszerű petetömeg közös burkával vízínövényekre, vízalatti kövekre s más vízben levő tárgyakra kerül s ott megtapad. A petecsomók tehát helyhez kötötten várják kikelésüket, a lárvák életmódja pedig szintén többé-kevésbé helyhez kötött, a mint ezt már említettem. A faj terjesztése a szárnyas rovarok feladata.

Már most az a kérdés, hogy tehetünk-e valamit, hogy ez a legfontosabb pontytáplálék évről-évre nagy tömegben meg legyen halastavainkban? Mindenesetre biztosíthatjuk állandó tenyészetüket, ha a tógazdaságban vagy közelében van legalább egy tó, vagy más nagyobb víz, melyben a lárvák kitelelhetnek. Ezek az állatkák egyébként rendkívül szaporák, a nekik kedvező vizekben tömérdek lárva él. Az egyes fajok igényei azonban különbözőek. Vannak olyanok, melyek szennyes vizekben is előszeretettel ütnek tanyát; ezeknek a lárvái gyakran élénk vérvörös színűek és iszaplakók. Mások ismét nagyon szeretik a hinárt. Iharoson azokban a tavakban, hol bőven tenyészett a hinár, leginkább a *Potamogeton pusillus* L., ezen a szálas levelű vízínövényen június hóban töméntelen mennyiségben láttam ilyen lárvákat és még egy másik kitűnő pontytáplálékot: a Cloeon dipterumnak, a kétszárnyú kérésznek lárváit.

Talán mondanom sem kell, hogy az iharosi tóból ugyanakkor kifogott pontyokból is nagy számmal kerültek elő ezek, a mesterséges takarmány felismerhető részeivel együtt.

Ámde a vizsgált iharosi tóban júniusban tapasztalt helyzet csakhamar megváltozott. A leginkább szembe-ötölő változás abban állott, hogy a hinár, mely addig lakóhelyét adta a legértékesebb természetes haltáplálékoknak, július elején beiejzve életét, *lesülyedt a tó fenekére*. Ezt a jelenséget Iharoson több tóban évenként meg lehet figyelni, mert több tóban nagyon elterjedt ez az említett hinár, melynek nyár közepén történő tömeges pusztulása nem maradhat hatástalan a tóban élő többi szervezetekre. Nemcsak azokra a rovarlárvákra kell hogy hatással legyen a hinárpusztulás, melyeknek ez a vízínövényzet lakóhelyet s táplálékot ad, de még a nyílt víztükörnek lakóira: a planktonra is, sőt a halakra is, a mennyiben az elpusztuló növénytömeg a víz kémiai összetételét is megváltoztatja, kisebb-nagyobb mértékben elszennyezi azt. Mindazonáltal ezt a hinárnövényzetet mégis sokkal inkább hasznosnak, mint károsnak kell tartanunk, a mi az eddig elmondottakból amúgy is világosan kitűnik, de még inkább világos lesz akkor, ha meggondoljuk, hogy ennek a Potamogeton-vegetációnak a pusztulása normális, természetes körülmények között csak őszzel következik be, semmi esetre sem július elején. Véleményem szerint sokkal fontosabb minden egyes esetben a hinárnövények korai pusztulása okainak kiderítése s ha lehet, a pusztulás megakadályozása, semmint ezeknek a növényeknek különben is nagyon nehéz kiirtása.

Tapasztalataim szerint a hinár lesülyedésével egyidejűleg megfogytak s eltűntek a ponty legjobb táplálékát adó rovarlárvák is. Nagy részüket nyár derekán a halak bizonyára elfogyasztották, a megmaradtak pedig, miután elérték növekedésük határát, szárnyas rovarokká alakultak át s a többől kirepültek. Chironomidarajokat ugyan egy ízben sem tudtam megfigyelni Iharoson s a kéréssemre gyűjtött rovarok között sem volt egy sem, melyeket megvizsgálás végett *Metzli Kamill* főerdész úr, igen tisztelt barátom hozzám küldeni szíves volt. Valószínű, hogy ezek mindnyájan tavasszal repülő fajok voltak, de lehet az is, hogy a gyűjtők figyelmét elkerülték, mert rajaikat a szél is elterelhette a tótól.

A kétszárnyú kérésznek a rajzását azonban mindnyájan észlelték s benne volt a július elején küldött gyűjteményben is néhány példánya. Magam a helyszínén ugyan nem láttam főrajzásuk idején ezeket sem, de utórajuk egy példánya augusztus 30.-án az esti félhomályban, midőn vadréczére lestünk, a többől talán egyenesen puskám csövére repült, mert azon vedlett meg utóljára és szemeim előtt lett belőle kész „egynapos rovar“.

A mi a planktonban történt változásokat illeti, részletekre itt nem tartom helyénvalónak kiterjeszkedni. Csupán annyit erről, hogy látszatra a hinár pusztulása után a plankton megfogyott, pontosabb vizsgálat azonban azt mutatta, hogy ellenkezőleg, inkább lényegesen növekedett a mennyisége, de minősége tetemesen rosszabbodott, benne apró kerekcséregék domináltak.

A Velencei-tóban ilyenféle változásokat észlelni nem lehetett, a pontyok ott még ősszel is Chironomidalárvákkal táplálkozhattak.

Összefoglalva mármost az Iharoson észlelt jelenségeket, röviden azt mondhatom, hogy az általam megfigyelt tóban, de valószínűleg több más tóban is, a tenyésztési időszak két fele természetes haltáplálék szempontjából nem volt egyenértékű, nem volt szimmetrikus. A tenyésztési időszakot ugyanis nyár dereka — mondjuk július elseje — a levegő és víz hőmérsékletét tekintve, nagyjában két szimmetrikus félre osztja. Vagyis nyár

derekát megelőzőleg a tó hőmérséklete növekedik, ezt követőleg pedig nagyjában hasonlóan csökken. A halak étvágya pedig a hőmérséklet ingadozásait követi, a miből viszont következik, hogy a halhússzaporulatnak is szimmetrikusan kellene eloszlani a tenyésztési időszak első és második felében, olyképpen, hogy a nyár dereka előtti szaporulat és az ezen idő után a lehalászásig történő gyarapodás nagyjában egyenlő legyen.

Tapasztalatok szerint azonban a halhúsgyarapodás elég gyakran nem egyenértékű a tenyésztési időszak két felében és pedig az egyenlőtlenség abban áll, hogy az évad második fele kedvezőtlenebb, mint az első fele. Igaz, hogy ezt nehéz megállapítani, mert a próbahaláhalászatok eredményeiből vont következtetéseknél, néhány kifogott hal gyarapodásából, a tó valamennyi halának sulysszaporulatát számítva, nagyon könnyen *igen nagy hibát követhetünk el*. A szezon első felében történt sulygyarapodásról pedig csakis ezzel a nagyon megbízhatatlan módszerrel tudunk adatokat szerezni.

Mégis elég sokszor semmi okunk sincs kételkedni abban, hogy az évad második felét a halak csakugyan nem tudták úgy kihasználni, mint a hogy azt a kedvező időjárás, bőséges takarmány stb. mellett várhattuk volna. Ha pedig ez így van, akkor a legközelebbi ok minden esetre a nyár derekán beálló kényszertáplálkozásban keresendő, a mi a múlt évben Iharoson a megfigyelt tóban csakugyan be is következett. *A megfogathozott és eltűnt rovarálczákat a nagymennyiségű, de silány minőségű júliusi és augusztusi plankton nem tudta pótolni* úgy, hogy a pontyok természetes haltáplálék-szükségletét a mesterséges takarmány mellett kielégítette volna.

Schiemenz szerint az erősen átmelegedő, semmi, vagy csak csekély átfolyás mellett kellőképpen fel nem frissülő halastóvíz *gyorsítólag hat* a benne élő különféle apró állati szervezetek életperiodusának lefolyására. Ilyen példaképpen említettem már a csípő szúnyogok gyors fejlődését nagy melegben. A jámbor szúnyogok biológiáját azonban sokkal kevésbé ismerik még, semhogy el lehetne dönteni azt a kérdést, hogy mindenik fajnak mikor van a rendes rajzási ideje s mennyi időt vesz igénybe fejlődése. Az Iharoson oly nagy tömegben élt és szintén fontos kétszárnyú kérészre nézve azonban eddig határozottan nem bizonyult be, hogy a halastóban gyorsabban fejezte volna be átalakulását a rendesnél. Ennek ugyanis a rendes rajzási ideje a július és az augusztus, de gyakran jóval előbb is elég bőven található. Annál feltűnőbb azonban a Potamogetonvegetáció gyors eltűnése, mely *Glück* vizsgálatai szerint rendszeren csak őszzel fejleszti ki téli rügyeit, u. n. *turióit* s azután pusztul el, hogy a következő tavasszal a víz fenekére leszállott turiók újra kihajtsanak. *Glück* vizsgálatai szerint azonban e növényekre a kedvezőtlen életkörülmények szintén olyképpen hatnak, hogy életperiodusuk hamarabb befejeződik, a kedvező viszonyok pedig késleltetik a téli rügyek fejlődését s az egész növényzetet tovább életben tartják. Halastavakban a hinár korai pusztulását, ott, a hol a vizet bőségesen lehet átáramoltatni, minden valószínűség szerint meg lehetne akadályozni, a mi nagy nyereséget jelenthetne. Ezzel s a vele kapcsolatos kérdésekkel természetesen a jövőben még behatóan kell majd foglalkoznunk

Ezekben voltam bátor a mélyen t. Tagtársaknak a múlt év egy részében végzett tógazdasági biológiai vizsgálataimba bepillantást nyújtani. Úgy hiszem, egy-

úttal bepillantást nyújtottam a ránc nézve oly nagy gyakorlati fontossággal bíró biológiai kérdések rendkívül szövevényes természetébe is és sikerült meggyőzőnöm a mélyen t. Tagtársakat arról, hogy biológiai vizsgálatoktól gyakorlati eredményeket mindenestre várhat a haltenyésztés, de csak igen sok pontos megfigyelés, kísérlet, adatgyűjtés és munka után. Mert ez a feladat olyan természetű, hogy mindig és mindenütt érvényesnek látszó igazságokat is csak akkor tudunk majd gyakorlatilag értékesíteni a löbbtermelés szolgálatában, ha azokat a speciális viszonyokhoz alkalmazzuk. A mi nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy, úgyszólván, minden egyes tavunkat, vizünket külön-külön kell állandóan tanulmányoznunk. Nagy feladat, de ettől a nagy feladattól mégsem szabad visszariadnunk, mert kétségen felül áll az a tény, hogy a természetes haltáplálék nélkülözhetetlen, semmivel sem pótolható alapja a haltenyésztés sikereinek.

Pisztrángos tógazdaság nagybani üzemmel.

(Folytatás.)

— Doljan Emil dolgozata után. Oest. Fisch. Zeitung. 1916. Nr. 19—24. —

A hízaló tavak népesítése.

(fs) Említettük már, hogy az olyan hízaló tavakat, a melyeknek vizét napjában legkevesebb háromszor felújíthatjuk, ha azok kiterjedése kellő mélység mellett nem lépi túl a 350 m²-t, négyzetméterenként 5—10 darab egynyaras szivárványos pisztrángivadékkal halasíthatjuk, többel csak igen kivételesen. Úgy de azt is újból hangsúlyozzuk, hogy mert a legfelső határt érintő halasítás mellett a hasznosítással kapcsolatos kockázat szinte hatványozott mértékben növekszik, csakis olyan telepek vállalkozhatnak intenzív hízalásra, a melyek megfelelően berendezett tavakkal, kellően gyakorlott munkásokkal bírnak s a melyekre nézve a kifogástalan minőségű haltápláléknak bírása és megszerzése akadályba nem ütközik. Alább, a gyakorlatból vett példák ismertetésével, kívánunk arra rámutatni, miként igyekszik a modern gazda a nagyüzemmel kapcsolatos kockázatot a lehetőségig csökkenteni. Itt kiemeljük, hogy evégből maradjunk inkább az alsó határ mellett, vagyis négyzetméterenként csupán 5 ivadék alkalmazásánál s ennél nagyobb népességi arányt a legkedvezőbb viszonyok között is csak fokozatosan és csupán egyes tavakban előzetesen végzett kísérletek eredménye alapján, alkalmazzunk.

Eme kísérleti tavakról, úgy a népesítésre használt anyag mennyiségét és súlyát, mint a táplálék mennyiségét és értékét, a hízalás költségét és végül a lehalászásnál elért eredményeket illetőleg pontos könyvelést vezessünk, hogy azzal az üzem várható jövedelmezőségének megítélésére biztos alapot szerezzünk.

Nagyobb, nevezetesen 350 m² t túlhaladó kiterjedésű tavakat már csak gyengébb népesítés mellett lehet hízalási célokra felhasználni. Így például 1000 m² kiterjedésnél és gyengébb vízfelújulásnál nem tanácsos négyzetméterenként 1/2—1 db-nál több szivárványos pisztrángivadékkal és 2—4 m² felületre 1 czompót számítva több hallal halasítani és csak ennél jóval kisebb, továbbá hideg vízzel bőven táplálható fővényes vagy kavicsos fenekű tavakban, szóval *kedvező körülmények között* fokozhatjuk a népesítés arányát annyira, hogy 1 m² vízfelületre 2—3 ivadék jusson. Ámde még az ilyen tavak is, a pisztrángos tógazdaság mai fejlett-

sége mellett csak gyengébb minőségű hízaló tónak tekinthetők, a melyeknek hasznosítását kívánatos előbb méz a legjobb esetben is, az adott határok között, kellő vigyázattal kipróbálni.

Kétnyaras ivadékkal már csak félakkora számban halasíthatók a hízaló tavak, mint éves anyaggal.

Pataki saibling a szivárványos pisztránggal azonos megítélés alá esik, míg a közönséges pisztrágnál a népesítési arány körülbelül *egyharmaddal csökkentendő*.

A pisztránghízalók túlnyomóan szivárványos pisztránghízalást folytatnak, mint a mely halféleség minden irányban ellenállóbb, gyorsabb fejlődésű, igénytelenebb és a víz felmelegülését is jobban állja, mint a sebespisztráng. E mellett az erősebb etetéssel szemben sem oly érzékeny, mint a sebespisztráng, úgy hogy 14—24 hónapos korban már czélszerű asztalárúként értékesíthető, holott emennek túlnyomó nagy része hároméves korban jut csak ilyen fejlettséghez. Igaz, erőltetett etetéssel — napi háromszori adagolás mellett — ennél is sikerül kedvezőbb súlyszaporulatot elérni, ámde az azzal járó érzékenysége, valamint a táplálék gyengébb kihasználása miatt, ajánlani alig lehet.

A halak növekedése a hízalókban.

Tavaszzal a hízalókba bocsátott éves ivadék, 10% körüli számszerű apadással, a második évben a következő súlygyarapodást mutatja:

A halacsák eleje, vagyis a 15 cm. vagy ennél hosszabb fejlettségűek 14 hónapos korban 1/3—1/6 kg. súlyúak. Ezek már májustól júliusig terjedő időszakban, vagyis kétnyaras korban, értékesíthetők.

A normális fejlettségű, tehát 8—10 cm. ivadék ugyanazt a fejlettséget már csak a második év őszén éri el, míg a hízalási üzemben általában kevésbé alkalmazott apró ivadék, csak a harmadik éves korban válik értékesíthetővé.

Más szóval, hízalás mellett a népesség eleje a második évben májustól júliusig annyira fejlődik, hogy 6 db, a 9—11 cm. ivadékból pedig a második év őszén 4—6 db, a 7—9 cm.-es ivadékból pedig 6—10 db nyom 1 kg.-ot.

Ha még tovább hízaljuk halainkat, az *iridea* a harmadik év nyarán már legalább a 3/8 kg. súlyt is megüti. Rendszerint azonban két évnél tovább nem tartják a hízalók.

Jóval csekélyebb fejlődést látat a sebespisztráng, a mennyiben csak nagyon hízékony fajták szépen fejlett ivadéka képes a második év őszén 1/8 kg. súlyig haladni, legtöbbször csupán 1/10—1/12 kg. között vergődik. Általánosságban azt fogadhatjuk el elvként, hogy tavakban a sebespisztráng 2¹/₂ éves korban fejlődik megfelelő asztalárúvá, azaz darabonként 1/8—1/6 kg. súlyúvá.

Már a pataki saibling jobban fejlődik, mert a második év őszén megüti az 1/6 kg.-ot, a harmadik év őszén pedig súlya az 1/4—3/8 kg. közt esik. Am ezt a halat Németországban szívesen fogyasztják és keresik, holott nálunk és Ausztriában nem rajonganak érte különösebben. Meg kell még említenünk azt is, hogy a hízalásával kapcsolatos rizikó a felmelegedő vízben nagymértékben növekszik, a miért csakis tiszta, állandóan 12° C hőmérsékletű forrásvízzel bőven táplált tavakban hízalható sikerrel.

Igényeinek teljesen meg nem felelő vizekben, a szivárványos pisztránghoz mérten, a tömeges hízalásnál nagyon csekély az ellenállóképessége, a miért könnyen meglepik baktériumokozta betegségek: a penész, és a kelevénykór.

Az egyedül Dániában szokásos *tengeri pisztráng hízlalását* illetőleg megemlítendő, hogy ez a halfajta a szivárványos pisztránngal meglehetősen egyező hízekonyságú; újabban azonban, mint már említettük is, ott is inkább a szivárványos és a sebes pisztránngot hízlalják.

Nem vált valóra továbbá az amerikai szivárványos pisztránngal rokon *bíbor* és *aczélféjű* pisztránng hízlalásához többek részéről fűzött remény sem, a miért ezzel is felhagytak.

Némely telepen a pisztránngfélék egyes fajtáinak keresztezésével létrehozott bastardok hízlalásával kísérleteztek és állítólag igen gyorsan fejlődő anyagot sikerült létrehozniok. Másutt a délvidéki vizekben honos *Trutta fario varietas marmorata*, *Trutta dentex* és *Trutta obtusirostris* fajtákat alkalmazták, megállapítva, hogy ezek csakis a Karsztvidéken hálásak; más vidéken nem is találhatók tömegesen.

Mindezekből kitetszik, a tömeges hízlalásra alkalmas halak között első helyen az amerikai szivárványos pisztránng áll.

Hogy nála elejét vegyék a már szintén említett elfajzásnak, a mi hatását egyes telepeken egyre fokozódó mértékben érezteti, Németországba ismételtén szállítottak ezen halfaj ősi hazájában: Kalifornia folyóiban vadon tenyésző halaktól származó ikrákat, hogy az így kiköltött és felnevelt halakkal szolgálják a vérfelfrissítést. Am ebből az anyagból valamelyes Ausztriába is jutott, a hol az anyag minőségét nem találták egyenletesnek és olyannak, mely fölötte állt volna az ottan termeltnek.

Vannak azonban olyan telepek is, a melyek az újonnan importált tenyészanyagból származó kiválóan szép ivadékokat mutathatnak fel s a melyek hízekonyság dolgában fölötte állanak a régi anyagnak. Egyébként némely telep, a fajtakiválasztás révén is meglepő tenyésztörzs birtokába jutott, a melynek fenntartása végett, hímeiket importálnak tengerentúlról. Ez utóbbiak januártól márcziusig terjedő időszakban ívnak s inkább a forrásvizeket kedvelik.

Etetés a hízlalóüzemben.

A pisztránngos tógazdaság tápszerszükséglete a haltermelés méretein kívül, a tápszer hatékonyságától és az üzem intenzitásától függ. Miként jeleztük, a tápszerek között legnevezetesebbek a *tengeri hal* és a *vágóhídi hulladék*, a miért ezeknek okszerű felhasználásáról részletesebben óhajtunk foglalkozni.

a) *Tengeri halakkal való etetés.* Az északnémet kikötővárosok közelébe eső pisztránngos tógazdaságok friss tengerihalszükségletüket naponként hozatják, míg a délvidéki telepek, a kapható mennyiséget hetenként egy- vagy kétszeri szállítással fedezik és állandóan jégen tartják. Hogy pedig elejét vegyék a paraziták, vagy betegségek okozó baktériumoknak a halakra való átszarmaztatásának, a tengeri halakat előbb megfőzik s csak aztán adagolják. A főzést nagy üstben, kevés vízzel és gyorsan végzik, aztán a vizet lebocsátják, a halakat szálkátlanítják s a húst húsvágógépen megdarálják.

Nagyobb tengeri halakat, kivált ha azokat fejlettebb pisztránngok etetésére szánták, a főzés után nem darálják, hanem a szálkátlanítás után egyszerűen elkeverik.

A tápszerek előkészítését nagyobb üzemekben a szükséges eszközökkel teljesen felszerelt és a lehető legtisztábban tartott külön konyhában végzik. Nem ritkán motorikus erővel hajtott hatalmas húsdarálógépeket találunk, a melyek több mázsányi tápszert képesek igen rövid időn belül feldolgozni. A kezelés-

ben, a képzelhető legnagyobb tisztaság alapvető feltétele a sikernek.

Tapasztalás szerint 1 kg. pisztránnghús előállításához 7—8 kg. friss tengerihal szükséges, miből az etetett halak élősúlyának 5%-át adagolják naponként.

A hol a tengeri halak szállítása nem végezhető a kívánt pontossággal és mennyiségben, a megfőzött halhúst még 20—40% durvább rozsliszttel, esetleg 10% tengeridarával keverik jól össze; ezzel a tápszer szívósabb lesz, veszt azonban emészthetőségéből; az ilyen tápszer a zsírképződést is előmozdítja.

A főzött halhúshoz még jó hallisztet, esetleg szárított és forrázott garnelákat is keverhetünk, sőt még főzött vágóhídi hulladékot, avagy csirkebeleket is, ellenben okvetlenül mellőzzük oly húsliszteknek a pisztránng-eledelek közé való vegyítését, a minőt a pontytenyésztők is szívesen alkalmaznak.

Az ilyen tápszervegyítés a pisztránngtetésnél a tápszer együtthatóját 5—6-ra emeli az egyes alkotórészek minősége és keverési aránya szerint, a mi azt jelenti, hogy 5—6 kg. tápszerfogyasztással érhetünk el 1 kg. halhústermést. Magától értetődőleg erre nézve az állat hízekonysága és kora is nagy befolyással van. Hiszen általánosan ismeretes, hogy az 1—2 éves hal sokkal jobban értékesíti az általa fogyasztott táplálékot, mint a vele azonos kosztion élő idősebb évjáratbeli társa.

(Folyt. köv.)

A magyar halászat szakirodalma.

Összeállította: **Vutskits György dr.**

(Folytatás.)

691. — *Márna*, Az Atlasz vidék vizeiben. H. XVI. évf. 1915. 8. sz. p. 83.
692. — *Maréna*, A pejpuszi Bajorországban. H. VI. évf. 1904/05. 21. sz. p. 170.
693. — *Menyhal*, (*Lota vulgaris* L.) H. XIV. évf. 1913. 4. sz. p. 47.
694. — *Menyhal*, Falánksága. H. XII. évf. 1910/911. 13. sz. p. 104.
695. — *Moszat*, A zöldszínű, hosszúszájú. H. XVI. évf. 1915. 7. sz. p. 71.
696. — *Naphal*, Az Al-Dunában. H. XVI. évf. 21. sz. p. 223.
697. — *Pisztránng*, A Sajóban. H. XVI. évf. 1915. 13. sz. p. 135.
698. — *Pisztránng*, A szabad patakokban élők nemének elosztódása. H. XVI. évf. 1916. 13. sz. p. 135.
699. — *Pisztránng*, A szivárványos. H. I. évf. 1899/900. 20. sz. p. 83.
700. — *Pisztránng*, A szivattyús kútban. H. XI. évf. 1909/10. 1. sz. p. 8.
701. — *Pisztránng*, Fejlődése. H. XIV. évf. 1913. 4. sz. p. 47.
702. — *Pisztránng*, Ívási ideje. H. XV. évf. 1914. 24. sz. p. 269.
703. — *Pisztránng*, Mint rákpusztító. T. I. évf. 1897/98. 20. sz. p. 13.
704. — *Pisztránng*, Óriások. H. V. évf. 1903/904. 15. sz. p. 128.
705. — *Pisztránng*, Ötkilós. H. XIII. évf. 1911/912. 19. sz. p. 183.
706. — *Pisztránng*, Tízkilós. H. XV. évf. 1914. 14. sz. p. 162.
707. — *Pisztránngok*, Egy új angol mű azokról. H. IX. évf. 4. sz. p. 30.

708. — *Pisztrángok*, Egy ülepesztő medenczében. H. VI. évf. 1904/905. 5. sz. p. 40.
709. — *Pisztrángóriás*, H. VII. évf. 1905/906. 10. sz. p. 80.
710. — *Plankton*, A vizek p. tartalma. H. II. évf. 1900/901. 20. sz. p. 136.
711. — *Planktonállatok*, Mit esznek. H. VII. évf. 1905/906. 2. sz. p. 16.
712. — *Ponty*, Ikráinak száma. H. XII. évf. 1910/911. 7. sz. p. 56. XVI. évf. 1915. 7. sz. p. 71.
713. — *Ponty*, Korának meghatározása. H. I. évf. 1899/900. 20. sz. p. 86.
714. — *Ponty*, Melegvízben. H. II. évf. 1900/901. 7. sz. p. 46.
715. — *Ponty*, Mint ragadozó? H. XIV. évf. 1913. 13. sz. p. 151.
716. — *Ponty*, Óriási a Neuenburger tóból. H. XVI. évf. 1915. 1. sz. p. 11.
717. — *Ponty*, Szálka nélkül. H. XIII. évf. 1911/912. 17. sz. p. 162.
718. — *Pontyok*, Óriásiak. H. XVI. évf. 1915. 5. sz. p. 51.
719. — *Pontyok*, Óriások és aggok közöttük. H. XI. évf. 1909/910. 14. sz. p. 111.
720. — *Pontyóriás*. H. VI. évf. 1904/905. 20. sz. p. 162.
721. — *Ragadozó halak*, Hogyan nyelik le a zsákmanyukat. H. XIII. évf. 1911/912. 21. sz. p. 203.
722. — *Rák*, Gyarapodása. H. I. évf. 1899/900. 19. sz. p. 82.
723. — *Rák*, Miért vörös a, ha megfőzik. H. XI. évf. 1909/910. 8. sz. p. 64. (Folyt. köv.)

IRODALOM. KÖNYVISMERTETÉS.

Dr. Schöber Emil: Állattani gyakorlatok. Zoológiai Praktikum. II. rész. Szatmárnémeti, 1917. (Különlenyomat a szatmárnémeti-i kir. kath. főgimnázium 1916/17. évi értesítőjéből, 34 oldal.)

Az Országos Halászati Egyesület által megindított mozgalomnak, mely arra törekszik, hogy hazánk halfaunáját és halrajzát minél tökéletesebben megismerjük, immár örvendetes hatása mutatkozik nemcsak anyagiak tekintetében, mely különösen halásztársulatok áldozatkészségében nyilvánult eddig is, hanem a *szellemi támogatás terén is*. A szatmárnémeti-i főgimnázium természetrajztanára: *Dr. Schöber Emil*, az iskola értesítőjében írt értekezésében fordul tanítványaihoz s mindjárt a bevezetésben, dült betűkkel, nyomatékosan hívja fel a „kedves ifjak” figyelmét az Országos Halászati Egyesület mozgalmának fontosságára.

Első pillanatra úgy látszik, mintha egy vidéki középiskola értesítőjének lapjai nem volnának elég alkalmasak arra, hogy a nyilvánosság elé sikerrel vigyék az ilyen országos mozgalmat s arra való kitartó munkatársakat szerezzenek. Ez azonban tévedés! Ha tekintetbe vesszük, hogy a középiskolai értesítőket az iskolák kölcsönösen kicserélik s az igazgatók, tanárok a más intézetektől kapott cserepéldányokat lapozni is szokták, akkor látjuk, hogy a mi eszménk éppen *az elé a nyilvánosság elé* került most megfelelő formában, a mely nagyon, de nagyon sokat tehet abban, hogy a megindult munka valóban *országossá* váljék és emellett a szakszerű *ellenőrzést* sehol se nélkülözze. A tanuló ifjúságban megvan, mindig is megvolt a lelkesedés eiféle dolgok iránt, az iskolásfiúk szívesen gyűjtenek

divatból bélyeget, képeslapot a világ minden tájáról, de ha tanáraik buzdítják, *épp oly szívesen fognak halakat is gyűjteni*. Ehhez megvan a fiatalos lelkesedni tudásukon kívül a fürgeségük is, meg az a rendkívül kedvező körülmény, hogy a nagy vakációban hosszabb időre évenként elszélednek a diákok a szélrózsa minden irányába s mindenünnen becses adatokat és anyagot hozhatnak őszszel tanáruk elé. *Dr. Schöber* tudja ezt s fel is használja értekezésének erre buzdító bevezető szavaiban, melyek a szatmárnémeti-i diákok előtt egész bizonyosan nem hangzottak el hiába és ez a buzgó természetrajztanár hamarosan hatalmas és könnyen irányítható munkaerővel jöhet a mi segítségünkre. *Vajha minél számosabb követőre találna a dr. Schöber Emil példája!*

A lelkes buzdító szózat után útravalóval is ellátja vakációra készülő diákjait: bevezeti őket az ichthyológia elemeibe. A középiskolai természetrajzoktatás ugyanis csak a legfontosabb, általános ismereteket nyújthatja a természet három nagy országáról. Mindegyikre csak egy tanév ideje s ebben is csak hetenként pár óra jut, így az állattanra is. A halakkal való különösebb foglalkozás pedig szükségessé teszi, hogy a tanuló ezekről az állatokról jóval több ismeretet szerezhessen, mint a mennyi a középiskolai természetrajzoktatás és az ehhez alkalmazkodó tankönyvek keretébe fér. Ezt az ismeretet teszi hozzáférhetővé, illetve ebbe vezeti be a szatmári tanulókat a fü et, mely két részben a halakat tárgyalja, olyan módon, hogy a középiskolai természetrajzi ismeretek birtokában levő tanuló teljesen megértheti az anyagot.

Az első rész a röviden halakkal (és Cyclostomákkal) általában foglalkozik; ismerteteti szervezetüket és életmódjukat, példákat hozva fel úgy az édesvízi, mint a tengeri halak közül. A második, a nagyobbik rész egyetlen édesvízi hallal: a veresszárnyú konczérral tüzetesen ismerteti meg a tanulót. Helyesen ilyen könnyen beszerezhető, csekélyértékű halat választ a szerző (mint külföldiek is, pl. *Kükenthal*) gyakorlatul. Füzetének ezt a részét ugyanis a diák csak egy valódi halpéldánnyal egyszerre tanulmányozhatja sikerrel, ha a halat a füzet útmutatásai szerint boncolja. Eközben megismerkedik a tanuló a veresszárnyú konczér külsejével, tagoltóságával, bőrével, izomzatával, csontvázával. Majd a zsigerekkel is. Erre a következő fejezetek következnek: az agy, a szem, a szilványok, a szív, az emésztőkészülék, a kiválasztó és ivarkészülék, végül pedig a mikroszkópi vizsgálat, mely célra olyan gyakorlatokat választ a szerző, melyek komplikáltabb segédeszközök nélkül, a beágyazás és metszés technikájának mellőzésével is végrehajthatók és tanulságosak.

Végül a konczér és a többi hazai halak életének és alaki tulajdonságaiknak megfigyelésére hívja fel a figyelmet, s ebben a részben megismerteti a tanulóval olyan különbségeket, melyek az egyes halfajok felismerésére szükségesek s azután a halak állandósítására, preparálására vonatkozólag ad útmutatást. Függetlenül a halakban élősködő fontosabb férgek és rákokat sorolja fel.

A betekintésre küldött példányra szerző ráírta, hogy papírhány miatt nem jelent meg: 1. A magyar vizek halainak határozótáblája *) és 2. A határozótáblában felsorolt halfajok rendszertani áttekintése.

Dr. Unger Emil.

*) Egy *gyakorlati* halmeghatározónk, a melyre igazán nagy szükség volna, nekünk is van már egy év óta kéziratban, mely azért nem látott még napvilágot, mivel lapunk hosszú idő óta közül még mindig be nem fejezett sorozatos közleményt. Szerk.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Országos Halászati Egyesület.

Meghívó.

Az Országos Halászati Egyesület 1917. évi július hó 5 én (csütörtökön) d. u. 5 órakor az Országos Halászati Egyesület helyiségében (V., Ügynök-u. 19. sz. IV. e. lift) tartandó

választmányi ülésére

az alapszabályok 10. §-a alapján t. Címet tisztelettel meghívom.

Budapest, 1917. évi június hó 26 án.

Báró Tallián Béla s. k.
elnök.

Tárgy: Folyó ügyek.

A Bodrogi halászati társulat utólagos értesülésünk szerint április hó 25-én tartott választmányi ülésekor nyilvános árverésen bérbe adta az összesen 1675 kat. holdnyi vízterületét 6 üzemszakaszra osztva, sorjában 250 + 2300 + 1100 + 720 + 1500 + 450 kor., együttesen tehát 6320 korona évi bérösszegért, a mi a korábbi időszakban elért 2688 korona évi bérösszeggel szemben 135% os béremelkedésnek felel meg. Ez a mindenestre igen örvendetes jelenség tulajdonítható részint a háborús viszonyok okozta általános drágulásnak is, de elsősorban a társulati egységes kezelés okozta gazdasági értékemelkedésnek, mert a halászok állítása szerint a társulat vizeiben a mesterséges betelepítés következtében az értékes fogassüllőállomány észrevehetően megsaporodott és a többi halféleségek is szépen fejlődtek. Az érdekelt halászati jogtulajdonosoknak az 1914. évi kat. holdankénti osztaléka bérszakaszonként 1.4-6.0 K között változik, a mi a folyami halászatnál mindenestre kiváló eredmény. Értesülésünk szerint az orvhalászat nagyon gyakori, de a rendőri hatóság erélyes megtorlással igyekszik annak gátat vetni. (—gh.)

A Zólyomvármegyei halászati társulat f. évi június hó 4-én tartotta rendes évi közgyűlését Besztercebányán, Csesznák Gyula elnöklete alatt.

Burkovszky Kálmán társulati igazgató jelentése szerint a társulat a galócza, pisztráng és pénzes pér ívása idején, sajnos, a hadiszolgálatra történt további nagymérvű behívások folytán az elmúlt esztendőben csak két megbízható és hatóságilag felesketett halórt alkalmazhatott. A társulat ezenkívül 200 koronát fordított jutalmazásra; 10 feljelentőnek adott 120 K-t, a csendőrség Török-féle segélyalapja javára 40 K-t és 40 K-t vidrapuszítási jutalomként. 27 feljelentés történt, ezek közül 26 ítélettel befejezést nyert, a pénzbüntetések főösszege 789 K. A halászati jogtulajdonosok a jognak részben bérbeadás, részben házi kezelés, részben pedig kiadott halászati engedélyek útján való hasznosítása útján 2160.54 K bruttó jövedelemben részesültek. A lefolyt évi számadások szerint 1657.60 K bevétellel szemben 458.88 K kiadás merült fel. A jövő évi költségeket 406 K-val irányozták elő s ehhez képest a tagok évi járulékát kat. holdanként 35 fillérben állapították meg. A társulat igazgatója meleg szavakkal búcsúztatta el a társulat első, most Budapestre távozó elnökét, Kócsy János nyug. miniszteri tanácsost, a ki 12 éven át vezette lankadatlan buzgalommal a társulatot. A közgyűlés érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg. A megüresedett elnöki székbe egyhangúlag Temesváry Béla főerdőtanácsost választották meg. k.

A Tokaj-nagyhalászi tiszai halászati társulat évi rendes közgyűlését június hó 15-én Tokajon tartotta meg Rappensberger Károly elnöklete alatt. Az alapszabályok és üzemterv módosításával összefüggésben a társulat elhatározta, hogy az érdekelt halászati jogtulajdonosoknak az élő Tisza árvizeinek hullámterében fekvő vízbirtokait, nevezetesen a holt kanyarokat, morotvákat és vízállásos mélyedéseket is bevonják a társulat hatáskörébe, mert ezek a területek árvizek idején az élő Tiszával összekötetésbe jutva, egyrészt kitűnő természetes ívóhelyekül szolgálhatnak, másrészt az árvizek levonulása után, ha külön maradnak, valóságos csapdái is a folyami halállománynak; aztán pedig az eddigi állapot mellett a néha nagyon is ellentétes érdekű halászbérlők és hullámtéri birtokosok között nemcsak folytonos villongások támadhatnak, hanem a halászati kihágások ellenőrzése is sokkal nehezebb, mint a társulatilag egységesen kezelt vizeken. Az összesen mintegy 2140 kat. holdnyi élő tiszai társulati vízterületet négy bérszakaszra osztották, melyeknek nyilvános árverés útján 7½ évre, tehát 1923. decz. 31-ig való mielőbbi bérbeadására a választmányt és elnökséget felhatalmazták az egyidejűleg megállapított feltételek mellett; utasították egyúttal a társulati alelnökigazgatót az újonnan bevont hullámtéri vízterületek tulajdonjogi viszonyainak és jelenlegi halászati hasznosítására vonatkozó adatoknak sürgős megállapítására is. A társulat évi költségvetését 750 kor. kiadási összeggel irányozták elő, a miből 200 kor. halórök jutalmazására szolgáland, 200 kor. pedig az árverési eljárás költségeire állapították meg; fedezetül 35 fillér kat. holdankénti járulékot vetnek ki. (—gh.)

VEGYESEK.

Az osztrák haltermelők értekezlete. Az Osztrák Halászati Egyesület (Ostr. Fischerei Verein) kezdeményezésére az osztrák haltermelők f. évi június 16-án az érdekelt testületek képviselőinek részvételével igen népes értekezletet tartottak, a melyen a háborús állapottal kapcsolatos kérdéseket vitatták meg, elsősorban azt, hogy a halárak hatósági szabályozásával szemben minő álláspontot foglaljanak el.

Az indítékot az értekezlet összehívására tulajdonkép a krakkói halászati egyesületnek ebben az ügyben benyújtott indítványa adta meg. Ennek az egyesületnek a javaslata az volt, hogy a pontyárak, miután a pontyhús tápláló értéke egyenértékű a marhahús tápláló értékével, az elsőrendű marhahús árához igazodjanak; a fehérhalak pedig, hasonló okokból, egyárúak legyenek a pontytyal. Ehez képest a ponty nagybani árat métermázsánként

a tónál való átvételnél	---	---	---	600 K-ban
a haltartóknál való átvételnél	---	---	---	650 "
és 50 kg.-on alul való eladásnál	---	---	---	700 "

véli megállapítandónak.

A kicsiben való eladáshoz kilogrammonként körülbelül 2 korona ártöbbletet tart megengedhetőnek.

Kéri végül a pontyivadék árának hatósági szabályozását is, tekintettel arra, hogy pl. a múlt idényben kg.-onként 24 korona hallatlan árfelhajtásra is volt eset.

Az értekezlet igen beható eszmecsere során tárgyalta ezeket a javaslatokat. Általánosan az a nézet alakult ki, hogy az ármegállapításnál csakis a termelési költség lehet mértékadó s ehhez képest a ponty ára q-ként

fiagybani eladásnál 500 koronán alul maradhat; a kis-kereskedelem számára kg.-onként a 2 korona többlet megfelelőnek mutatkozik.

Az ivadéknál, tekintettel arra, hogy annál a minőség rendkívül nagy súlylál esik latba, nem annyira az ármegállapítás, mint az a fontos, hogy bizonyos nagyságig ne lehessen fogyasztásra eladni. (Természetesen csak *kétnyaras* ivadékról lehet e tekintetben szó. Szerk.)

A fehérhalak árának a pontyéval azonos nagyságban való megállapítása legfeljebb csak a galíciai helyi viszonyoknak felelhetne meg; általában jóval olcsóbbak és 3 osztályba sorolandók: a tógazdaságból, mint szeméthal kikerülő fehérhalak, aztán a nyílt vizek silányabb és a nyílt vizek nagyobb, értékesebb fehérhalai.

Végleges megállapodás az értekezleten e kérdésekben azonban nem jött létre, mert a csehországi haltermelők, a kik Ausztria haltermelésében döntő tényezőként szerepelnek, még nem tartották meg ez ügyben értekezletüket. Az ő állásfoglalásuk után az *Osztrák Halászati Egyesület* még egyszer össze fogja hívni Ausztria haltermelőit.

Szó esett az értekezleten a *Magyarországból* Ausztriába kerülő halakról is, mint a melyeket drágábban vásárolnak s így drágábban is kell eladni, mint az Ausztriában termelt anyagot. Illetékes részről e tekintetben azt a felvilágosítást kapta az értekezlet, hogy az osztrák hatóságok a magyarországi anyagra vonatkozólag ezt a kivételt valóban megengedik, azonban az illető kereskedőnek előlegesen be kell jelentenie a vételt; a hal származását s árát, hogy ellenőrizhető legyen; az elárúsításnak külön, a hal származásának megjelölésével kell történni, akkor aztán a megfelelő kereskedelmi haszon hozzászámításával a vételárnak megfelelő magasabb áron árúsítható az ilyen hal.

Tárgyalta az értekezlet még a halászok katonai szolgálat alól való felmentésének ügyét, a hálóbekészítés és a haltakarmány beszerzését. Ez utóbbi tekintetben Romániából húsliszt beszerzésének lehetősége mutatkozik.

Magyar pontyivadék. Egyik német szaklapban (Allg. Fisch.-Zeitung. 1917. Nr. 8.) az 1918. évi pontytermés biztosításáról elmélkedik a sok szakíró közül egyik s mindenképp a „*magyar pontyivadék*”-kal van baja. Először is már ez idén is azt látja, hogy Németországban kevés a kétnyaras ponty s így azok, a kik maguk nem tenyésztők, a hízlalásra való anyaghoz szerinte legfeljebb úgy juthatnak, ha az utolsó órában „magyar származású kétnyaras pontyot rendelnek”. Azt hisszük, ez a kijelentése eléggé jellemzi a cikk írójának a magyarországi viszonyokban való tájékozódottságát s így a továbbiaknak sem kell valami különös súlyt tulajdonítanunk. A mint írja, mivel Németországban egynyaras pontyivadékból is kevés van ez idén, Magyarországból ajánlottak német tógazdáknak ilyen ivadékok. De eddig csak az árát tudják az ivadéknak és hogy állítólag hosszú, henger alakú. Tehát valószínűleg a hasonló alkatú cseh törzsből származik. Egyébként nem ismeretes tenyésztési módja, egészségi állapota stb., a szállítási távolság is nagy.

Szóval, „a ki egynyaras magyar pontyivadékokat vesz, az lutrizik; esetleg hozzájuthat valami csekély nyerevényhez, de drágán is fizetheti a játékot”. A végén aztán cikkíró jó tanácsos látja el honfitársait, a melyeket, ha megtartanak, akkor a német tógazdaságok egészben vagy részben nélkülözhetik a magyar pontyivadékokat s „a pénz az országban marad”.

Mindenesetre igazságosabb lett volna, ha mindjárt ezzel áll elő s nem a magyar anyag ócsárlásával. Túl vagyunk már azon, hogy azoknak a tógazdaságoknak az anyagát, a melyek külföldi szállításoknál egyáltalán figyelembe jöhetnek, a német anyaggal szemben véde-nünk kellene. Bízást kiállják a versenyt bármely külföldi termékkel. És egyáltalán nem tartunk tőle, hogy, ha a viszonyok másképp fordulnak, az ahhoz értő s az itteni viszonyokkal jobban ismerős német tógazdák mégis csak szívesen ne vegyenek *magyar* pontyivadékokat.

Budapesti halpiacz. A tilalmi idő leteltével a halászat mindenhol megindult. Azonban a vízállás gyakori változása folytán aránylag keveset fognak.

Az Alduna, a Tisza, Száva és Drávából kikerülő halakon meglátszik az utolsó évek kedvező vízállása, nemcsak nagyok, hanem jól táplált elsőrangú minőségűek is.

Kisebb fajta halakat, mint apró kárászt, czompót, kis csukát, kevés pontyot és nagy csukát Szabadszállás, Akasztó, Kunszentmiklós vidékéről hoznak.

A csekély felhozatal ellenére is az árú csak nehezen kel el. Ennek oka egyrészt az, hogy a jobbmódú közönség már nyaral, másrészt pedig, hogy egyes kórházak és csapattestek törölték a halat az étrendből.

Befolyással van a fogyasztásra az a körülmény is, hogy a hal *húsnak* van minősítve és a vendéglősöknek egyazon napon csak kétféle húst szabad felszolgálni és a halat, mint nem szapora ételt, mellőzik.

Ha a halnak nagy része nem kerülne exportra (!) feltétlenül árútorlódás állana be.

A ponty árúsítása körül nehézségek merültek fel. A halászati törvény tilalmi idejét július 15-ig terjesztvén ki, a vásárcsarnok igazgatósága származási igazolványt követel, ennek hiányában az árút elkoboztatja. A halászati törvény tilalma elavult, felesleges; az abból származó hátrányon sürgősen segíteni kellene.

Nagyobb veszedelem a halászatra a hálóihiány. A legtöbb halásznak már csak 1—2 hónapra van hálókészlete; ha nem tudják pótolni, megszűnik a halászat.

A balatoni halászat elég eredménynyel jár; úgy látszik a fogasnak és süllőknek hízeleg a mostani nagy ár és szívesen mennek a hálóba!

Az árak nagyban:

Jegelt halak: ponty 5·50—7 K, harcsa 7—9 K, süllő 8—15 K, kecsége 8—10 K, márna 5—6 K, dévér 4—4·50 K, csuka 5—6 K, czompó 4 K, kárász 2—2·40 K. Élő halból alig van készlet. Z.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Dr. Lossonczy Géza Budapest. A dr. H. G. „Helyreigazítására” vonatkozó választ a rendkívüli anyagtorlódás és térhiány miatt, sajnos, csak a jövő számban közölhetjük.

H. Gy. Budapest, IX., Liliom-utca 6. Budapest és vidéken a „Budapesti horgászok egyesülete” működik. Elnöke dr. Bucsánszky Bertalan ezékesfővárosi tanácsjegyző (Központi városháza). Tessék a felvétel s minden közelebbi felvilágosítás iránt közvetlenül hozzá fordulni.

Tőkezelői vagy halászmesteri állást keres

mérlegképes, 26 éves, nőtlen, magyar és tót nyelvet beszélő, halászat összes ágait gyakorlatból értő önálló munkaerő. Megkereséseket a fizetés megjelölésével „**Szakember**” jellegre e lap kiadóhivatalába kér. .:

Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piaczaín.
Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az áru neve	1917. június 6—16. között.			1917. június 18—23. között.		
	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon
		kicsinyben			kicsinyben	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	800—850	900—1000	} 700—900	800—900	900—1000	} 800—840
" kicsiny	700—750	700—900		700—800	800—900	
Harcsa, nagy	—	1200—1800	} 1000—1400	—	1600—1600	} 1100—1200
" kicsiny	—	1000—1200		—	1000—1200	
Csuka, nagy	—	900—900	}	—	900—900	} 800—900
" kicsiny	—	800—800		—	800—800	
Fogassüllő, dunai	—	—	—	—	—	—
Kárász	300—500	480—600	300—600	300—450	500—600	300—600
Czompó	—	600—800	600—700	—	600—800	560—700
Márna	—	700—800	—	—	800—800	—
Keszeg	—	—	—	—	—	—
Pisztráng	—	2000—2000	—	—	2000—2000	—
Kecsege, nagy	—	—	—	—	2000—2000	1000—1000
" kicsiny	—	—	—	—	1800—1800	700—700
Apró kevert hal	—	—	—	—	—	—
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	600—700	700—860	} 400—800	650—700	700—800	} 300—800
" kicsiny	500—500	500—700		550—500	600—700	
Harcsa, nagy	900—1000	1200—1700	} 800—1400	900—1000	1200—1700	} 800—1400
" kicsiny	700—800	700—1200		700—800	800—1200	
Csuka, nagy	600—600	660—800	} 400—700	600—700	700—800	} 400—700
" kicsiny	400—500	500—700		400—500	500—700	
Fogassüllő, dunai	1000—1600	1200—1600	—	1000—1600	1200—1600	—
" bala'oni nagy	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny	—	—	—	—	—	—
Keszeg, balatoni	—	—	—	—	—	—
Garda, balatoni	—	—	—	—	—	—
Kárász	160—400	400—560	200—500	160—360	400—560	200—540
Czompó	360—400	500—600	500—600	360—500	500—640	440—440
Márna	—	400—600	—	—	480—480	700—700
Keszeg	—	—	280—600	—	—	160—600
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Lazac, rajnai	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	1400—1800	1600—1800	—	1400—1800	1600—1800	—
" kicsiny	—	1200—1600	—	1100—1300	1200—1600	800—1000
Sőreg	—	—	—	—	—	—
Viza	—	—	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	400—400	200—400	—	300—300	300—540
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	—	—	—	—	—
" kicsiny 1 "	—	—	—	—	—	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek **több ezer métermázsa** élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, cs. és kir. udvari szállító **BUDAPEST**, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd.   Sürgőnyezím: Tógazdaság Kiskorpád.   Vasutállomás: Kiskorpád.

őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingai pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.